

Автоматизація процедури проходження верифікації звітності

Кравченко Д.О., здобувач вищої освіти

Науковий керівник: Кравченко О.В., к.е.н., доцент

Сумський державний університет

Всім стейкхолдерам для прийняття виважених та економічно обґрунтованих рішень необхідно більше достовірної інформації. Згідно якісних характеристик підготовки і подання звітності за міжнародними стандартами, інформація у звітності повинна бути: доречною, тобто вона здатна вплинути на прийняття економічних рішень; достовірною, тобто включення всієї інформації, необхідної для розуміння того чи іншого події користувачем. Згідно з допоміжним якісним характеристикам підготовки та подання звітності за міжнародними стандартами, інформація у звітності повинна бути підтверджена (верифікована), що означає, що різні незалежні компетентні експерти підтвердять, що подія представлена достовірно.

Проведення оцінки звітності аудитором дає компанії гарантію третьої сторони в тому, що опубліковані у звіті відомості достовірні і відображають об'єктивну картину дійсності.

У зв'язку з цим, підвищується актуальність впровадження у практику аудиторських організацій міжнародних стандартів аудиту як додаткового інструментарію перевірки формування інтегрованої звітності (різних форматів) і розкриття іншої нефінансової інформації.

Банківські установи згідно з вимогами Інструкції № 373 повинні складати та подавати до НБУ Звіт про управління, де розкривають фінансову та нефінансову інформацію, що характеризує фінансовий стан, результати діяльності та перспективи розвитку банку, основні ризики

й невизначеності, які можуть ставити під сумнів здатність продовження його діяльності [1].

Для підвищення довіри до опублікованих звітів компанії використовують різноманітні підходи. В даному випадку аудиторська фірма за результатами річного аудиту фінансової звітності в аудиторському звіті відображає інформацію про:

- узгодженість Звіту про управління з фінансовою звітністю за звітний рік;
- відповідність Звіту про управління вимогам законодавства;
- наявність суттєвих викривлень у Звіті про управління та їх характер.

За результатами проведених перевірок можна визначити рейтинг банку за критерієм (індексом) якості та комплаєнсу розкриття ним інформації в даному Звіті.

З цією метою було розроблено програмне забезпечення засобами мови програмування C Sharp з використанням методу нормалізації параметрів нейронних мереж, які є ефективним інструментом розв'язання широкого кола прикладних задач.

Так, процес оцінки банку за вказаним індексом передбачає, що спочатку необхідно знайти кількість критеріїв оцінки та кількість верифікованих аудитором критеріїв у Звіті та задати максимальне значення оцінки. Нехай система оцінки рейтингу буде знаходитися в межах від 0 до 100, тоді алгоритм знаходження рейтингу банку виглядатиме:

1. Знаходження загальної мінімальної та максимальної кількості критеріїв [min; max].
2. Знаходження кількості верифікованих критеріїв – х.
3. Встановлення максимального значення оцінки - к.
4. Розрахунок значення рейтингу за формулою:

$$y = \left(\frac{x - \min}{\max - \min} \right) * k, \quad \text{де } x \neq \min;$$

де: y - шукана величина (індекс якості та комплаєнсу розкриття банку),

x - це кількість позитивних критеріїв банку,

\max - максимальна кількість критеріїв аналізу,

\min - мінімальна кількість критеріїв аналізу.

Далі представимо нашу 100 (максимальна оцінка) бальну систему оцінювання у вигляді певної системи оцінювання:

$$n * x = 100$$

де: x - інтервал,

n - кількість оцінок,

Надамо їм значення літер: мінімальна оцінка банку буде - E, тоді максимальна - A, з цього випливає, що всього 5 оцінок встановимо відповідні інтервали між ними, поділивши максимальну кількість балів на кількість літер $\frac{100}{5} = 20$.

Тоді оцінки матимуть межі:

A [80;100]

B [60;80]

C [40;60]

D [20;40]

E [0;20]

Наприклад, зробимо оцінку умовного банку, у якого за даними проведеної перевірки Звіту з 14-ти параметрів верифіковано 10, підставимо значення у формулу:

$$y = \left(\frac{11 - 0}{14 - 0} \right) * 100 = 78.57$$

Згідно з вказаних інтервалів банк буде віднесено до категорії В за рейтингом.

Отже, застосування розробленого програмного забезпечення дозволить автоматизувати процедуру проходження верифікації звітності аудиторською компанією, а отримання незалежної думки сприятиме підвищенню довіри до звіту з боку стейкхолдерів.

Перелік посилань:

- 1. Про порядок складання та оприлюднення фінансової звітності банків України Інструкція НБУ № 373 від 24.10.2011: URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/z1288-11>*
- 2. Тимощук П. В. Штучні нейронні мережі Навчальний посібник. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2011. 444 с*